

Ingenieursbureau Amsterdam, 15 oktober 2019
Tafel: uitvoering
Voorzitter: Jain Jankipersadsing
Notulen: Catharina Mastenbroek (Notuleerservice Nederland)

Eerste ronde

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en vraagt aan de deelnemers om zich kort voor te stellen. Alle informatie die wordt opgehaald tijdens deze bijeenkomst wordt geanonimiseerd verwerkt in een verslag. De notulist zal een en ander verwerken. De voorzitter stelt zich voor. Zijn naam is Jain Jankipersadsing. Hij en zijn collega, Lazaro Perez Fuentes, leiden deze tafel. De voorzitter houdt zich bezig met de vernieuwingsopgave kademuren. Hij is contractmanager. De aanwezigen stellen zich voor. Ze zijn ingedeeld bij vier verschillende thema's. Deze tafel behandelt het thema 'uitvoering'. Er wordt gewerkt aan het contract en de contractvorming. De voorzitter wil ophalen waaraan gedacht moet worden en wat er geregeld moet worden op het gebied van het vernieuwen van de kades in de stad. Een van de dingen die geregeld moeten worden in de drukke stad is hinderbeperking. Iedereen die zich geroepen voelt kan er iets over zeggen. Hoe denkt men ermee om te gaan? Moet er iets voor geregeld worden? Er wordt een project in de markt gezet waar een BLVC-kader (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) in zit. Dat wordt na gunning specifiek gemaakt op basis van de uitvoeringsmethode aannemer/Opdrachtnemer. Zijn er nog andere zaken die men wil bespreken?

Een van de aanwezigen merkt op dat Amsterdam spreekt over 2000 meter per jaar. Die afstand zal bepaald zijn op basis van bepaalde toelaatbare hinder. In hoeverre mag men de stad blokkeren? Waar komt die 2000 meter per jaar vandaan?

De voorzitter zegt dat de 2000 meter per jaar te relateren is aan de 200 kilometer kademuren die Amsterdam in beheer heeft en die vervangen moeten worden. De kades die worden gebouwd, moeten honderd jaar meegaan. Er wordt daarom 2 kilometer per jaar gedaan. Over honderd jaar kan er weer opnieuw begonnen worden. In de afgelopen vier jaar is er gemiddeld 248 meter kademuur per jaar vernieuwd. Het moet naar 2 km. Dat is uit de lucht gegrepen en bekeken moet worden of het haalbaar is. Men moet ergens beginnen.

Een van de aanwezigen vraagt of 4000 meter haalbaar is.

De opgave van 2000 meter is al een hele opgave. De stad mag niet op slot gezet worden. De 2 kilometer worden vertaald in tien tot vijftien projecten die moeten worden uitgevoerd.

Een van de aanwezigen merkt op dat de hinder klaarblijkelijk is gekoppeld aan die 2000 meter en dat de gemeente de stad verder niet op slot wil gooien.

De voorzitter zegt dat de stad zijn onderhoud niet op orde heeft. Het is moeilijk aan te geven waar de probleemgebieden zijn. Er is wel een beeld van maar het is niet precies bekend. De onderzoeken vinden nu plaats. Naarmate de tijd vordert ontstaat er een steeds beter beeld van. De eerste projecten zijn al voorbereid. Er zijn een aantal stand alone projecten die op de rit komen. Daarna komt werkpakket 3. Dat zijn de eerste projecten die in de raamovereenkomst komen. De bestekken voor de eerste 1500 meter worden nu opgesteld zodat ze in januari 2021 aan de contractpartijen kunnen worden opgedragen. De voorbereiding is nu bezig. In maart 2020 wordt de aanbesteding gestart. Tegelijkertijd worden de bestekken opgesteld. Na de zomer verwacht spreker dat de bestekken af zijn en wordt het werk aan partijen gegund zodat zij op 1 januari 2021 kunnen beginnen. In het eerste jaar zijn zij al bezig met de uitvoering van een of twee projectjes en ontstaat een idee hoe de samenwerking vervolgens ingevuld moet worden. Er wordt op een ander niveau

geprogrammeerd samen met de stadsregisseur en Verkeer en Openbare Ruimte. Er gaat twee jaar voorbereiding vooraf aan het opdragen van een kade. Dat treintje is al gaan lopen. Tijdens de uitvoering vindt voorbereiding plaats van het volgende. Er lopen ook al projecten die hier los van staan. Een belangrijke vraag is wat een stad aankan, waar de projecten in de stad worden gepositioneerd en wat er al loopt. Er zal grote langdurige hinder zijn. De vraag is of er geconcentreerd of gespreid gewerkt zal worden. Die vraag wordt op een ander niveau beantwoord. In de afgelopen jaren is het niet gebeurd. Om het op niveau te krijgen, is er tijd nodig. De kades in Amsterdam worden in mootjes van 30 meter vernieuwd. Een kademuur wordt vernieuwd van rak tot rak. In Den Haag wordt met andere afstanden gewerkt. Daar wordt steeds een plateau in het water gebouwd. De fasering gebeurt ook daar in kleinere stukjes. De hulpdiensten moeten er nog langs kunnen.

Wat is er aan beleid nodig vanuit Amsterdam om het voor elkaar te kunnen krijgen? Nood- en hulpdiensten geven een beperking van 35 meter. Er mag 35 meter onbereikbaar zijn voor de brandweer. Het moet goed afgekaart worden met de hulpdiensten. Het is een manier om de algemene tijd van hinder te verkorten.

Waarin zien de aanwezigen de grootste hinder voor de omgeving?

Opgemerkt wordt dat die zal worden veroorzaakt door met zwaar materiaal over de nauwe grachten te gaan. Het beste zou zijn dat over het water te laten gebeuren. Heel veel materieel kan echter niet op die manier vervoerd worden. Dat gaat meer geld kosten. Men kan zeggen: alles moet over het water, tenzij het niet anders kan. Vervoer over het water is deels te organiseren. Vraag is wat daarvoor nodig is. Er kan eventueel gewerkt worden met partijen die er al zitten. Hoe zien de aanwezigen de samenwerking met een bouwhub?

Grote hoeveelheden materiaal gaan de stad in en bij de hub slaat men dat over. Dan gaat het over in kleinere hoeveelheden. De vraag is of dat verplicht moet worden. Waarom is men dat gaan doen?

Een spreker zegt dat het praktisch nodig was het op die manier te doen. Het rendeert ook als men met grotere hoeveelheden over het water kan. Niet iedereen heeft er ervaring mee. Er moet dan een locatie in de buurt van de binnenstad zijn, waar men gemakkelijk de stad in kan.

Een van de aanwezigen stelt de vraag of de gemeente een hub kan faciliteren. Er is een stuk grond en water nodig, alsmede een kademuur en een kraantje. De voorzitter geeft aan dat er al een aantal commerciële partijen is die dit doet. Het moet interessant blijven. Als men twee uur moet varen om in de stad te komen, wordt het te duur.

Een van de aanwezige partijen doet alles over het water. Deze partij zit naast Nemo. Dat is ideaal. De Bouwhub is een commercieel bedrijf die dit aanbiedt. Amsterdam heeft zelf de expertise niet. Een van de aanwezigen zegt dat het al mooi zou zijn, als de gemeente eens stuk grond aan het water ter beschikking kan stellen. De gemeentelijke ophaaldienst had vroeger locaties door de hele stad heen. Afval gaat nu ook over het water. Op het water wordt het ook steeds drukker. De rondvaartboten varen heen en weer. Het zou kunnen betekenen dat er pas vanaf bijvoorbeeld 22.00 uur wordt aangevoerd. Nu voert men materiaal aan tussen de overige partijen door. Het is soms passen en meten. Door de grondgesteldheid moet er zwaar materiaal gebruikt worden. De randvoorwaarden voor de uitvoering worden meegegeven. Gevraagd wordt in hoeverre de Bouwwet van toepassing is op panden. Panden moeten voldoende sterk zijn. Als die instorten als een opdrachtnemer de gracht opkomt, is het een probleem. De voorzitter zegt dat ervoor gezorgd zal worden dat het werk uit te voeren is, dat de vernieuwing naast de belendende percelen uitgevoerd kan worden. Als men een opdracht krijgt, is het zo dat men ook echt aan de slag kan. Er is een bouwprotocol. Vijf jaar voor

uitvoering moet er al gemonitord worden op de beweging van de belendende bebouwing. Dat gebeurt al.

Gevraagd wordt of monitoring is gekoppeld aan een masterplan.

Dat is onderdeel van een ander spoor. Spoor nul zorgt ervoor dat alle onderzoeken binnenkomen. Dat geldt ook voor monitoring. De kaders krijgt men overgedragen en daarmee kan men gaan vernieuwen. De kade moet dan geschikt zijn om te gaan vernieuwen. De monitoringsbestekken zijn al aanbesteed.

Er wordt gesproken over een RAW-bestek. Hoe gaat men om met de staat van de panden?

De bestekken worden nu voorbereid. In 2021 kan men beginnen met het vernieuwen van de kademuren. Vervolgens wordt in de laag daarboven gekeken naar de volgende batches. Dat kan in RAW-vorm. Per project wordt bekeken wat het handigst is. Het ontwerp van de eerste RAW-bestekken wordt aangereikt. Dat staat vast.

Een van de aanwezigen vraagt of er aan twee kanten van een gracht kan worden gewerkt.

Als het nodig is en kan, wordt dat gedaan maar alle data en onderzoeken moeten dan wel beschikbaar zijn. Er zal een definitief tracé zijn dat akkoord is, zodra de opdrachtnemers aan de slag gaan. Soms worden de opdrachtgevers ook verrast. Er worden veel projecten uitgevoerd in de stad. Alle zaken komen naar boven en worden gestructureerd. Voor de eerste projecten is alles uitgedacht. Voor bomen wordt een Boom effect Analyse (BEA) opgesteld. Dat geldt voor iedere boom op iedere kade. De aannemer moet zoveel mogelijk ontzorgd worden om aan de slag te kunnen. Er ligt al een vastgesteld maaiveldontwerp dat een inspraakprocedure heeft doorlopen. Pas als dat allemaal geregeld is, kan een project worden opgedragen aan de aannemer/Opdrachtnemer. De vraag is hoe men aankijkt tegen hinder. Sommige aanwezigen werken alleen in Amsterdam. Daar ligt een stevig BLVC-kader. De vraag is hoeveel ruimte men nog heeft om nog iets anders te doen of expertise toe te passen in het beperken van de hinder tijdens de uitvoering.

Opgemerkt wordt dat de opdrachtnemers hun zaken soms het liefst op een andere manier invullen en er eerder bij betrokken willen worden. Als het soms van tevoren anders wordt gecommuniceerd, kunnen zaken anders lopen. Eerder de communicatie starten heeft de voorkeur. Men wil meedenken hoe het moet worden ingevuld.

Welke hinderbeperkingen zijn er nog meer?

Een van de aanwezigen geeft aan dat het inzetten van modern innovatief materieel efficiënter kan zijn. Dat kan een pluspunt zijn voor de omgeving en de duurzaamheid. Er zouden KPI's aan gekoppeld kunnen worden.

Een van de deelnemers merkt op dat er vijftien aannemers aan tafel zitten en vraagt hoe iedereen een eerlijke kans kan krijgen. De taken en het werk moeten over de markt verdeeld worden.

Er kunnen combinaties gemaakt worden. Misschien is er meer mogelijk dan 2000 meter. Er wordt gezocht naar een aantal partijen voor een hele lange duur. Van de omstandigheden hangt het af hoe snel men kan gaan. De omstandigheden zijn min of meer bekend, maar variëren wel per locatie. Er is in Amsterdam minder ruimte dan in bv. Den Haag, het is drukker en de mensen zijn mondiger. Gezocht wordt naar drie tot vier partijen die er steeds beter in het vernieuwen kunnen worden. Het wordt lastig om met zeventien man te gaan samenwerken. Tien tot vijftien projecten in de stad waarmee aannemers aan de slag kunnen gaan zullen interessant voor hen zijn. Het betekent ook iets

voor de bedrijfsvoering. Het is een investering in de bedrijfsvoering die later terugverdiend wordt. Vandaar dat er een langere looptijd is. Dat is de samenwerking waarnaar wordt gezocht.

Een van de aanwezigen is benieuwd op grond van welke selectiecriteria wordt gekozen. Dit heeft er ook mee te maken waar men in gaat investeren voor de volgende tien jaar. Het moet gaan om partijen die een kademuur kunnen vernieuwen maar in de tweede ronde gaat het om de samenwerking. Daarom wil Amsterdam weten wat er geregeld moet worden om sneller te kunnen werken. Het is interessant om na te gaan hoe partijen zich kunnen onderscheiden in de wijze waarop ze omgaan met de hinder.

Een van de deelnemers zegt dat een goede voorbereiding van het verleggen van kabels en leidingen van belang is. Aan wie wordt die taak toegekend? Is dat een voorbereidende taak voor Ingenieursbureau Amsterdam of wordt het aan de markt gevraagd?

De voorzitter zegt dat er beperkte vrijheid zit in het ontwerp van de funderingsconstructie. De constructie zal een damwand, combiwand of L-wand zijn. Bekend is dan wat de invloed is voor de kabels en leidingen die erin zitten. De ene keer is de invloed groter dan de andere. De bomen moeten er ook in. Eventueel geldt dat ook voor de ondergrondse vuilcontainers.

Een van de aanwezigen merkt op dat, als men er met vier of vijf partijen staat, men gezamenlijk de hinder moet beperken. Als iedereen zijn eigen ding doet, gaat men 2000 meter niet redden. Er moet gekeken worden naar hinderbeperking voor de hele buurt. Het belang van elk van de partijen moet afgestemd worden op het gezamenlijk belang. Het komt neer op een goede samenwerking. Dan moet men afstemmen dat men gebruik maakt van elkaars bouwhub. Het faciliteren gebeurt door de opdrachtgever, maar er moet wel samengewerkt worden door de opdrachtnemers.

Gevraagd wordt naar het aantal bruggen. Daar is geen antwoord op. Het is mogelijk dat er samenwerking gezocht kan worden met het programma vernieuwing bruggen. De randvoorwaarde is vervoer over het water daar waar het mogelijk is. Men kan niet met een betonwagen of grote oplegger komen. Opgemerkt wordt dat de keuze voor het materieel ook te maken heeft met Arbouwgeving.

Er is een strategische keus gemaakt om het maaiveld mee te nemen bij het vernieuwen van de kademuuren. Het kan zijn dat er gaandeweg door de marktpartijen gesignaleerd wordt dat andere dingen ook beter door hen kunnen worden gedaan. Het is van elkaar leren. Gaandeweg komen er repeterende effecten. De eerste twee keer zal het bijzonder moeilijk zijn, daarna zal het gaan rollen omdat iedereen weet wat hij moet doen. Dan kan men elkaar versterken.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun bijdragen en sluit deze sessie af om 14.55 uur.

Tweede ronde

De tweede sessie begint om 15.09 uur. De voorzitter en zijn collega stellen zich voor. Er volgt een voorstelrondje langs de overige aanwezigen. De voorzitter legt uit dat er aan een samenwerkingsovereenkomst wordt gewerkt. Ze willen ophalen wat er wel en niet moet worden meegenomen in het contract waar het uitvoeringszaken betreft. Daarom hoort hij graag wat er moet worden geregeld met name in het kader van de beperking van overlast.

Er wordt gezegd dat het met de traditionele vorm begint: het drukken en boren van palen. Er moet zoveel mogelijk via het water. Er wordt een damwandscherm in het water gezet.

Voor de eerste projecten wordt er een ontwerp en bestek gemaakt. De uitvoeringsmethode wordt vrijgelaten. Dat is de expertise van de aannemer. Er is sprake van een combiwand, een damwand of een L-wand.

Een deelnemer vraagt hoe de vijf contracten die nu worden voorbereid eruitzien.

Die zien eruit zoals net verteld. Op basis van een aantal factoren wordt bekeken welke standaard ontwerpoplossing voor de funderingsconstructie past. Amsterdam staat op de werelderfgoedlijst van Unesco. Het uiterlijk van de kades is beschermd. Er is geen ontwerpvrijheid. Er is wel uitvoeringsvrijheid. De aannemers zijn vrij in wat er achter het metselwerk komt, maar ook daar zijn er maar drie smaken. De bestaande kade moet worden gesloopt en afgevoerd en dan gaat men drukken, want er zal niet geheid worden. In Amsterdam wordt in moten van 30 tot 35 meter gewerkt omdat de hulpdiensten er langs moeten kunnen. In Den Haag werkt men in moten van 80 meter.

Een van de aanwezigen merkt op dat het te maken heeft met de breedte van de gracht. Er is een strikt kader. Het beperken van overlast zit hem in de plek waar men werkt en de hoeveelheid overlast die acceptabel is. In Utrecht heeft een van de sprekers van bovenaf gewerkt. Van belang is hoe wordt geselecteerd. Er zal honderd procent op kwaliteit gegund worden en niet op prijs. Er moet vanaf de locatie zelf gewerkt worden. Alles moet via het water aangevoerd worden. De bruggetjes zijn laag dus daar kan niet veel onderdoor. Sommige opdrachtnemers hebben al een eigen bouwhub. Om een level playing field te creëren moet men kiezen voor aanvoer via het water. Of het verkeer op het water of het verkeer op de kade zal de meeste overlast ondervinden. Bedrijven aan de kade moeten ook bevoorradat worden. Daar kan men ook mee samenwerken. Dat moet dan worden afgestemd.

Een van de aanwezigen vraagt wie dat afstemt en wanneer.

Amsterdam haalt veel van die informatie op. Zo wordt in beeld gebracht dat het vuil op bepaalde grachten acht keer per dag wordt opgehaald.. Die informatie krijgt men mee, maar informatie wordt tot een bepaald niveau opgehaald. Voor de eerste vijf projecten zijn de eisen opgehaald. Er komt een contract waarin een en ander geregeld is. Voor de volgende pluk opdrachten zitten de aannemers erbij. Dan kan men in het voortraject aangeven wat men nodig heeft.

Spreker wil zijn gedachtegang liever niet prijsgeven, want dan gaan zijn concurrenten hetzelfde doen. De gemeente zou een gedegen studie moeten kunnen doen ten aanzien van het verkeer en de verkeerstromen. Er kan van alles meegenomen worden in het contract. Als de tekst wordt vastgelegd, wordt rekening gehouden met de manier van werken. Er is een aantal bekende dingen. Contracten lopen tussen de vier en tien jaar. Men vindt vier jaar te kort en geeft aan dat het minimaal zes jaar moet zijn. De partijen die een aantal projecten gedurende een aantal jaren gaan doen zullen investeringen kunnen gaan doen. De vraag is wat er nodig is. Wat is belangrijk in de uitvoering?

De aannemers hebben behoefte aan vrijheid. Er zijn natuurlijk kaders, maar het zou prettig zijn bepaalde zaken te kunnen aanpassen. De gemeente moet met gegevens komen voor het uitvoering geven aan het gevolg. Dit geldt voor de verkeersdichtheid en dergelijke. Technisch moeten de bedrijven zelf bekijken hoe ze het insteken. Het is prettig om al in de voorfase betrokken te worden. Het is ook mogelijk dat men samen de gegevens verzamelt. Het heeft veel grotere consequenties als men lopende de uitvoering achter zaken komt. De lijnen moeten kort zijn.

Een van de deelnemers doet de volgende suggestie. In jaar 1 kan men informatie ophalen en op basis daarvan de wijze van uitvoering kiezen. Zo kan er een kaart komen met kleuren voor kades die over het water en kades die over het land bereikbaar moeten zijn.

Een vraag vanuit de opdrachtgever is of het helpt als er gezegd wordt dat alles over het water moet.

Opgemerkt wordt dat aannemers dan iets voorgeschreven krijgen en dat zij dan worden gehinderd in hun efficiëntie. Men moet er gewoon zien te komen. Met de omgeving/de bedrijven moeten afspraken gemaakt worden.

Zou men de stakeholders samen met de opdrachtgever willen benaderen of willen de aannemers daarin ontzorgd worden? De stad/omgeving weet dat er overlast zal komen.

In de uitvoeringsfase moet men de hinder beperken. Niet alles kan worden afgesloten. Vanaf het water werken is een optie maar met de bruggen is er logistiek een probleem. De aanvoer moet vanaf buiten de stad geregeld worden. De uitvoeringswijze is bepalend.

Het kade-uiteindelijk ligt vast, dus daar kan geen vrijheid in gegeven worden. Er kan wel vrijheid gegeven worden in hoe men het doet. Het kan over het water maar het kan ook met zo min mogelijk hinder. Hoe vrijer het ontwerp, hoe beter het integraal kan worden bekeken. Logistiek hangt ook heel erg af van wat men maakt. Is het gewenst dat de gemeente Amsterdam een bouwhub faciliteert? Dat kunnen de aannemers ook op zich nemen. De ontwerpvrijheid van de grote opgave is minimaal.

De voorzitter vraagt of er nog andere vragen zijn. Dat is niet het geval. Hij dankt de aanwezigen voor hun inbrengt en sluit de tafel om 15.35 uur.